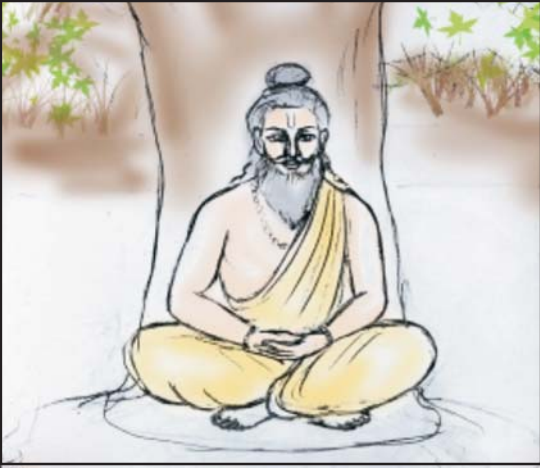

एकः बालकः आसीत् । तस्य नाम एकलव्यः आसीत् । सः धनुर्विद्यां पठितुम् इच्छति स्म ।

एकदा सः द्रोणाचार्यस्य समीपम् अगच्छत् अवदत् च, “गुरुदेव, अहम् अपि धनुर्धरः भवितुम् इच्छामि । कृपया मां स्वीकुरु।” । आचार्यः प्रत्यवदत्, “अहं कौरवान् पाण्डवान् च पाठयामि । अहं भवतः शिष्यरूपेण स्वीकारं

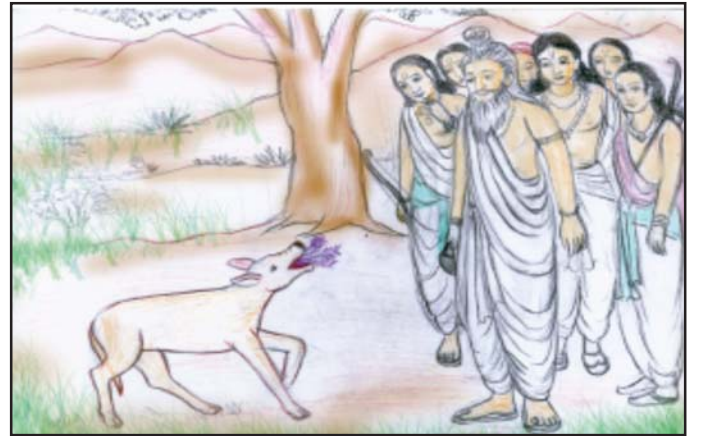
कर्तुं न शक्नोमि ।” परन्तु आचार्यं प्रति तस्य श्रद्धा शिथिला न अभवत् ।

सः आचार्यस्य द्रोणस्य एकां मूर्तिम् अरचयत् ।

सः प्रतिदिनं मूर्तिम् अनमत् । प्रातःकालत् सायं पर्यन्तं धनुर्विद्यायाः अभ्यासम् अकरोत् । शनैः शनैः सः कुशलः धनुर्धरः अभवत् । एकदा तस्मिन् वने गुरुद्रोणः पाण्डवैः कौरवैः च सह आगच्छत् । एकः कुक्कुरः

तान् दृष्ट्वा अभषत् । अर्जुनः धनुष्यम् उत्थापयति स्म । तदैव एकलव्यः बाणैः तस्य कुक्कुरस्य मुखम् असीव्यत् । द्रोणाचार्यः एतत्

दृष्ट्वा तत्र आगच्छत् तं च अपृच्छत्, “कः तव आचार्यः ।” तदा सः द्रोणाचार्यं तां मूर्तिम् अदर्शयत् ।

एकलव्यः गुरुश्रद्धायाः स्वश्रद्धायाः च प्रतीकम् अस्ति । एकलव्यः अस्मान् शिक्षयति ‘स्वयंज्योतिः स्वयंप्रज्ञः भवतु’ । यदि अस्मासु आत्मश्रद्धा अस्ति तर्हि काऽपि सिद्धिः दुर्लभा नास्ति ।

अनन्तरम् आत्मश्रद्धायाः बलेन सः श्रेष्ठः धनुर्धरः अभवत् ।

Glossary

पठितुम् for learning भवितुम् to be प्रत्यवदत् responded न शक्नोमि is not able/is unable
भवतः your शिथिला less प्रतिदिनम् everyday शनैः शनैः very slowly तदैव soon कुक्करः dog
अनन्तरम् later on यदि...तर्हि If..... अनमत् bowed प्रातःकालात् from morning न अभवत् not
become उत्थापयति takes up असीव्यत् stopped अस्मान् us

Exercise

1. Pronounce the following words properly :

एकलव्यः, धनुर्विद्याम्, द्रोणाचार्यस्य, अगच्छत्, स्वीकुरु, प्रत्यवदत्, शिष्यरूपेण, पर्यन्तम्, उत्थापयति,
गुरुश्रद्धायाः, स्वयंज्योतिः, दुर्लभा ।

2. Answer the following questions in Sanskrit :

- (1) एकलव्यः धनुर्विद्यां पठितुं कस्य समीपम् अगच्छत् ?
- (2) एकलव्यः द्रोणं किम् अवदत् ?
- (3) द्रोणः एकलव्यं किम् अवदत् ?
- (4) एकलव्यः बाणैः किम् अकरोत् ?
- (5) द्रोणाचार्यः एकलव्यं किम् अपृच्छत् ?

3. Fill in the gaps using the words given in the brackets :

(आचार्यं प्रति, शिक्षयति, अभषत्, द्रोणाचार्यस्य)

- (1) एकलव्यः धनुर्विद्यां पठितुं _____ समीपम् अगच्छत् ।
- (2) एकलव्यस्य _____ श्रद्धा शिथिला न अभवत् ।
- (3) एकः कुक्कुरः तान् दृष्ट्वा _____ ।
- (4) एकलव्यः अस्मान् _____ 'स्वयंज्योतिः स्वयंप्रज्ञा भवतु' ।

4. Make sentences using the following words :

(1) धनुर्धरः (2) बालकः (3) शिष्यः (4) कुक्कुरः

- (1) _____
- (2) _____
- (3) _____
- (4) _____

5. Write 'आम्' against the 'right' and 'न' against the 'wrong' sentences :

- (1) एकलव्यः ईश्वरश्रद्धायाः प्रतीकम् अस्ति ।
- (2) एकलव्यः बाणैः कुक्कुरस्य मुखम् असीव्यत् ।
- (3) आचार्यं प्रति एकलव्यस्य श्रद्धा शिथिला न अभवत् ।
- (4) द्रोणाचार्यः एकलव्यस्य शिष्यरूपेण स्वीकारं कर्तुं न शक्नोति ।

6. Fill in the blanks using the correct form of the root verb (basic verb) given in the brackets. Follow the illustration :

Illustration :

सः धनुर्विद्यां _____ इच्छति । (पठ्)

सः धनुर्विद्यां पठितुम् इच्छति ।

(1) सः अध्यापकः _____ इच्छति । (भव्)

(2) अहं रोटिकां _____ इच्छामि । (खाद्)

(3) भवान् उद्याने _____ इच्छति वा । (चल्)

7. Draw the picture of a bow :

वाहनम्

● शकटम् a cart

● द्विचक्रिका a bicycle

● वायुयानम् an aeroplane

● जलयानम् a ship

